

February 2005

ห้องวิจัย : รายงานการวิจัยเรื่อง การเรียนรู้รูปแบบใหม่ : ยุทธศาสตร์ด้านนโยบาย
และการใช้ทรัพยากร

สุวิมล ว่องวาณิช

รัชชัญญ์ ภิษโณภาณุวัฒน์

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal>

Part of the [Education Commons](#)

Recommended Citation

ว่องวาณิช, สุวิมล and ภิษโณภาณุวัฒน์, รัชชัญญ์ (2005) "ห้องวิจัย : รายงานการวิจัยเรื่อง การเรียนรู้รูปแบบใหม่ : ยุทธศาสตร์ด้านนโยบายและการใช้ทรัพยากร," *Journal of Education Studies*: Vol. 33: Iss. 2, Article 16.

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal/vol33/iss2/16>

This Article is brought to you for free and open access by Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Education Studies by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

ห้องวิจัย

สุวิมล ว่องวานิช

รัชนีกุล กัญญาภาณุวัฒน์

รายงานการวิจัยเรื่อง การเรียนรู้รูปแบบใหม่ : ยุทธศาสตร์ด้านนโยบายและการใช้ทรัพยากร
โดย รองศาสตราจารย์ พญ.ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์ และ อุษา ชูชาติ

จัดพิมพ์โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา
เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ จำนวน ๑๔๖ หน้า

รายงานการวิจัยเรื่องการเรียนรู้รูปแบบใหม่ : ยุทธศาสตร์ด้านนโยบายและการใช้
ทรัพยากรเป็นการรวบรวมองค์ความรู้จากการศึกษาเอกสารและข้อมูลทางด้านการศึกษา
และการศึกษา โดยได้นำเสนอเกี่ยวกับธรรมชาติการเรียนรู้ของมนุษย์ สภาพการจัดการ
เรียนรู้รูปแบบเดิม ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้รูปแบบใหม่ และแนวคิดที่จะนำมาใช้
ในการพัฒนานโยบายการเรียนรู้ของไทย ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

๑. ธรรมชาติการเรียนรู้ของมนุษย์ สามารถสรุป ๕ ประการ ดังนี้

๑.๑ ธรรมชาติของการเรียนรู้ตามหลักชีววิทยาของสมอง

จากการศึกษา พบว่าสมองเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วมากในช่วง ๓ ปี แรกหลัก
คลอด จากนั้นมีการเปลี่ยนแปลงแต่น้อยลงกระทั่งอายุประมาณ ๑๐ ปีขึ้นไปการ
เปลี่ยนแปลงของขนาดของสมองจะน้อยมาก โดยสมองสามารถพัฒนาเปลี่ยนแปลงได้ขึ้น
อยู่กับสิ่งแวดล้อมภายนอกกรรมมารดา สิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะสังคม คนใกล้ชิด ระบบการ
ศึกษา การสื่อสาร เทคโนโลยีวิทยาการใหม่ ๆ จะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงเครือข่ายเส้นใย
สมอง ดังนั้นต้องถือว่าธรรมชาติสร้างสิ่งที่ดีที่สุดให้ คือ ให้สมองของเด็กทุกคนเกิดมา
พร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ

๑.๒ วิทยาการของการเรียนรู้ : การเรียนรู้ย่อมมีความหมาย

การเรียนรู้เป็นการสร้างความรู้ขึ้นจากภายในสมองของผู้เรียน ไม่ใช่เพียงแต่
การเรียนรู้ที่เกิดจากการสอนอย่างมีคุณภาพหรือเกิดจากการส่งต่อความรู้จากครูไปถึงผู้เรียน
ซึ่งการส่งต่อความรู้เป็นเพียงแต่ส่วนเล็ก ๆ ของการเรียนรู้เท่านั้น การเรียนรู้จะเกิดขึ้นต้อง
เป็นกิจกรรมที่ทำร่วมกัน มีการแก้ปัญหาร่วมกันและเกิดขึ้นภายในสมองของเขาเอง

การเรียนรู้ด้วยการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เป็นการสร้างความรู้และเรียนรู้ อย่างมีความหมาย กล่าวคือ เป็นการอธิบายกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในสมองที่เรียก ง่าย ๆ ว่ากระบวนการเรียนรู้ที่ค่อย ๆ เป็นอิสระเป็นตัวของตัวเอง เด็กแต่ละคนจะถือว่าได้ รับการฝึกฝนด้านสติปัญญาอย่างสมบูรณ์ได้ก็ต่อเมื่อสามารถที่จะคิดและรู้ตัวว่าคิดอะไรอยู่ คิดอย่างไร รู้ตัวว่าสามารถที่จะแก้ปัญหาได้

๑.๓ วัฒนธรรม สังคม สิ่งแวดล้อม สร้างกระบวนการคิดในสมอง

ระบบการศึกษาและการเรียนรู้ได้นำหลักการจัดการแบบวิทยาศาสตร์ หลักการ ของการใช้พฤติกรรม และหลักการของความอยู่รอดของผู้ที่เหมาะสมที่สุดไปใช้ จึงมี การให้คะแนน การให้รางวัล เป็นการให้หลักการของแรงจูงใจภายนอก ขณะเดียวกันก็นำ หลักการลดสติปัญญาให้ถดถอยซึ่งเป็นรูปแบบการทำงานที่เห็นว่าคนงานเป็นเพียง เครื่องจักรตัวหนึ่งที่ไม่มีความคิดแต่ต้องปฏิบัติตามที่กำหนดไว้เท่านั้น จากหลักการดังกล่าว จึงทำให้เกิดกระบวนการถดถอยทางสติปัญญา ระบบการศึกษาได้นำหลักการนี้มาใช้เช่นกัน การเชื่อมโยงนี้ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสมเพราะระบบการศึกษาและการเรียนรู้ที่ใช้ หลักการนี้ไม่ได้พัฒนากระบวนการคิดของเด็ก

ผู้กำหนดนโยบายหลักสูตรระดับชาติไม่ได้คิดถึงธรรมชาติของการเรียนรู้ว่าจะ ต้องเป็นการเรียนรู้ที่รู้ความหมายของการเรียนรู้นั้น ๆ จึงทำให้เด็กเกิดความเบื่อหน่ายและ ไม่สนใจกับการศึกษา ส่วนระบบการศึกษาก็ได้พยายามให้รางวัลจากภายนอก เช่น ให้ คะแนน ให้เกรด เพื่อทำให้เด็กเรียนต่อไปทั้ง ๆ ที่เด็กไม่ได้สนใจกับสิ่งที่เรียนเลย สิ่งที่ทำให้ เด็กไปโรงเรียนและเรียนหนังสือส่วนใหญ่ไม่ใช่มาจากแรงจูงใจภายในตัวเขา แต่เป็นรางวัล ที่มาจากภายนอกที่เป็นตัวกำหนดว่าเขาจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในการศึกษา

๑.๔ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

ระบบการศึกษาในโรงเรียนกำลังได้รับผลกระทบจากอิทธิพลของเทคโนโลยี สมัยใหม่ เนื่องจากระบบการเรียนในโรงเรียนค่อนข้างจะเคร่งครัด มีแบบฉบับที่เป็นแบบ เดียว ไม่ยืดหยุ่นต่อการปรับใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ จึงทำให้คนต้องหาทางเลือก และทางเลือก อีกทางหนึ่งในโลกยุคต่อไป คือ การเรียนการสอนที่บ้าน ซึ่งถือว่าเป็นการเรียนรู้อย่างหนึ่ง ที่เป็นการเรียนรู้ด้วยการสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเอง โดยเป็นการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยี สมัยใหม่

การเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเน้นให้เด็กมี ความรับผิดชอบ มีทักษะในการเลือกเทคโนโลยีต่าง ๆ ว่าจะต้องเลือกใช้เทคโนโลยีประเภท ไດและต้องมีความสามารถมีทักษะในการแยกข้อมูลที่มีประโยชน์และไม่เป็นประโยชน์ หรือ ไม่มีคุณค่าได้

๑.๕ การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต : ความสำคัญของบ้านและชุมชน

การที่เด็กได้รับการเลี้ยงดูตั้งแต่แรกเกิดด้วยความอดทน ความปรารถนาดีและความตั้งใจจริงของผู้ปกครองหรือคนเลี้ยง รวมทั้งได้รับการสนับสนุน ความเข้าใจจากญาติผู้ใหญ่ และได้รับการสนับสนุนจากชุมชน จะทำให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ ในอดีตบ้านครอบครัวและชุมชน เป็นแหล่งเรียนรู้ทุกอย่างของเด็ก เป็นสถานที่ที่ทำให้ผู้ใหญ่เข้าใจถึงวิธีการเลี้ยงลูกให้ประสบความสำเร็จเมื่อเติบโตขึ้น แต่เมื่อมีการก่อตั้งโรงเรียนมากขึ้น การเป็นแหล่งเรียนรู้จึงเป็นหน้าที่ของระบบโรงเรียน

๒. สภาพการจัดการเรียนรู้รูปแบบเดิม : วิเคราะห์ตามความรู้ใหม่เกี่ยวกับธรรมชาติการเรียนรู้ของมนุษย์

๒.๑ ผลกระทบต่อธรรมชาติการเรียนรู้ของสมอง : ข้อมูลใหม่

การจัดการเรียนรู้รูปแบบเดิมไม่ได้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของสมอง และไม่ได้สร้างให้บุคคลมีความสามารถในการดำเนินชีวิตได้อย่างแท้จริงหลังจากจบการศึกษาแล้ว เพราะระบบการเรียนรู้รูปแบบเดิมสร้างสมองเด็กให้ออกมาเป็นเครื่องจักรทั้ง ๆ ที่สมองเรียนรู้ได้สร้างความรู้เองได้ โดยพยายามนำสมองเด็กให้เข้าไปในระบบโรงเรียนที่เป็นโครงสร้างแน่นอน มีหลักสูตร และเป็นวิธีการเรียนรู้เฉพาะแค่นั้นในโรงเรียนที่เน้นเฉพาะความสำเร็จด้านการศึกษาเพียงอย่างเดียวไม่ได้เตรียมเด็กให้มีความพร้อมที่จะเข้าไปอยู่ในโลกยุคใหม่

๒.๒ การเปลี่ยนนโยบายจากการพัฒนาเด็กให้เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางแคบ ๆ ไปเป็นผู้เชี่ยวชาญที่สร้างสรรค์ในวงกว้าง

ผู้กำหนดนโยบายการศึกษาต้องตระหนักว่าในโลกยุคใหม่เป็นโลกยุคสังคมแห่งความรู้ที่ทุกคนต้องมีความสามารถที่จะมีความคิดในระดับสูงได้ มีความคิดที่สลับซับซ้อนได้ แต่ไม่ได้หมายความว่าต้องแบ่งแยกระหว่างผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางกับคนทั่วไป เพียงแต่จะต้องดึงคนที่เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางให้ออกมาจากกรอบความคิดแคบ ๆ มามองโลกให้กว้างขึ้น เข้าใจปัญหาที่อยู่รอบนอกและพัฒนาทักษะความสามารถในการแก้ปัญหาของตัวเองได้

๒.๓ โรงเรียนในยุคปัจจุบัน ระบบการเรียนรู้รูปแบบเดิมมาจากทฤษฎี สมมติฐาน แนวคิด และวิทยาการในอดีตที่อาจจะไม่เหมาะสมในโลกยุคปัจจุบันและอนาคต

· การจัดรูปแบบการเรียนรู้ในปัจจุบันเป็นการจัดรูปแบบการเรียนรู้ที่สวนทาง

กับทิศทางที่ควรจะเป็น เพราะสิ่งที่ควรจะเป็น คือ ในเด็กเล็กควรจะมีจำนวนนักเรียนต่อห้องน้อยมากและงบประมาณค่าใช้จ่ายต่อหัวทางการศึกษาในเด็กเล็กควรจะสูงโดยเฉพาะในช่วง ๕ ปีแรกที่นักการศึกษาต้องให้ความสำคัญกับช่วงวัยนี้เป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นช่วงที่สำคัญที่สุดช่วงหนึ่งของชีวิตสมองต้องการที่จะได้รับข่าวสาร ข้อมูลจากสังคม ชุมชน สิ่งแวดล้อม เป็นพื้นฐานสำหรับการเรียนรู้ในช่วงต่อ ๆ ไป

๓. ข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาเรียนรู้รูปแบบใหม่

๓.๑ ธรรมชาติการเรียนรู้ของสมอง มีข้อที่ควรนำไปพิจารณาสำหรับกำหนดนโยบาย คือ

๓.๑.๑ หลักการของความเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง ตามธรรมชาติการเรียนรู้ทางสมองจะมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วมากในช่วง ๓ ปีแรกหลักตลอด การจัดการเรียนรู้รูปแบบใหม่จึงต้องให้โอกาสเด็กเล็กได้รับการเรียนรู้ ได้รับการสนับสนุน ได้รับการเอื้อต่อการเรียนรู้จากครูในช่วงระดับประถมศึกษา จึงมีการเสนอแนะว่าควรมีจำนวนนักเรียนต่อห้องประมาณ ๑๐ - ๑๒ คน ในช่วงเด็กอายุประมาณ ๕ ปี และเมื่อเด็กค่อย ๆ โตขึ้นความต้องที่จะเรียนรู้จากครูจะค่อย ๆ ลดลงและมีโอกาสที่จะไปหาข้อมูลและเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมรอบข้างหรือหาข้อมูลจากชุมชน ฉะนั้นการเรียนรู้ของเด็กจึงเป็นการย้ายจากการเป็นผู้รับการถ่ายทอดความรู้ในช่วงเด็ก ไปเป็นผู้แสวงหาเป้าหมาย จุดมุ่งหมายในชีวิตจริงเมื่อโตขึ้น แต่อย่างไรก็ตามโรงเรียนก็ยังคงมีความสำคัญอยู่ตลอด โดยโรงเรียนจะต้องอบรมสั่งสอนให้ผู้เรียนมีความคิดว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและพร้อมที่จะเสียสละทำงานเพื่อชุมชน ขณะเดียวกันผู้เรียนก็จะได้รับบางสิ่งบางอย่างจากชุมชนด้วย

๓.๑.๒ บทบาทของครู ในช่วงแรกเริ่มของชีวิตผู้เรียน ครูจะต้องมีการกระตุ้น มีการส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นในอนาคตและผู้เรียนจะต้องมีความรับผิดชอบที่จะพัฒนาทักษะ จากนั้นความช่วยเหลือจากครูจะค่อย ๆ ลดลงเมื่อผู้เรียนสามารถแสดงออกถึงความเชื่อมั่นในตนเองที่จะนำทักษะเหล่านี้ไปประยุกต์ใช้ นั่นคือหลักการของการฝึกฝนสติปัญญา คือพยายามให้ผู้เรียนทำเองเพื่อจะได้พัฒนาทักษะมากขึ้น โดยในทุก ๆ ขั้นตอนครูจะต้องกระตุ้นให้มีการอภิปราย ปรึกษาหารือกัน กระตุ้นให้ผู้เรียนได้เข้ามาทำงานร่วมกันแบบมีส่วนร่วมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเข้ามาสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันและเมื่อผู้เรียนเติบโตขึ้นสามารถสร้างกระบวนการเรียนรู้ของเขาเองได้ ครูก็จะค่อย ๆ ถอยห่างขึ้นและทำหน้าที่ให้คำปรึกษามากขึ้น คือ การเรียนรู้ในรูปแบบการให้คำแนะนำมากกว่าที่จะสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียน

๓.๒ ธรรมชาติการเรียนรู้ในช่วงวัยรุ่นและความสำคัญของชุมชน สิ่งแวดล้อมที่เป็นแหล่งของการเรียนรู้

การนำชุมชนมาเป็นแหล่งพัฒนาการเรียนรู้สามารถทำได้ แต่ควรจัดงบประมาณมาสนับสนุนโดยให้คิดงบประมาณส่วนนี้ประมาณร้อยละ ๑๐ ของงบประมาณทางการศึกษาทั้งหมดที่จะต้องนำมาใช้ในการวางแผนและประสานเข้าไปให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ เป็นการใช้ทรัพยากรบุคคลของชุมชนให้เป็นประโยชน์

๓.๓ การพัฒนาครู

การพัฒนาครูจะต้องทำเป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องและต้องประสานเข้าไปในระบบโรงเรียนทุกโรงเรียนตลอดชีวิต การพัฒนาครูจะต้องมีงบประมาณในการดำเนินการ ควรตั้งงบประมาณไว้ร้อยละ ๑๐ ของงบประมาณทางการศึกษาทั้งหมด โดยต้องนำไปใช้ในการอบรมพัฒนาครู ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่สุดในการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและทำให้การปฏิรูปการเรียนรู้เป็นไปได้อย่างมั่นคงถาวร งบประมาณนี้ไม่จำเป็นต้องมาจากภาครัฐทั้งหมด ขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการที่ครูและโรงเรียนที่สามารถมีส่วนรับผิดชอบได้

๓.๔ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ปัจจุบันโรงเรียนหลายแห่งถูกปิดกั้นให้ขาดโอกาสที่จะนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ เนื่องจากติดขัดเรื่องงบประมาณ ฉะนั้นควรของงบประมาณส่วนนี้ประมาณร้อยละ ๒๐ ของงบประมาณทางการศึกษาทั้งหมด โดยนำมาใช้ในเรื่องเทคโนโลยีและตำราสำหรับเด็กอายุ ๑๔ ปี นอกจากนั้นยังใช้ในการอบรมพัฒนาครูให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารใหม่ๆ เป็นเครื่องมืออุปกรณ์การเรียนรู้ในห้องเรียน

๓.๕ ระบบการประเมินผลที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพและการสร้างให้สังคมเข้าใจถึงการร่วมกันที่จะพัฒนาชุมชน

ระบบประเมินผลที่เหมาะสมเป็นการวัดกระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้เกิดทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิต ขณะเดียวกันต้องประเมินเนื้อหาด้วย การที่จะประเมินทักษะด้านวิชาการและทักษะที่จะต้องนำไปใช้ในชีวิตการทำงานจะต้องเข้าใจถึงทักษะทั้ง ๒ กลุ่มเป็นอย่างดี ทั้งในแง่ของเหตุผลและความเชื่อมั่นว่าจะทำได้อย่างไร ผลที่เกิดขึ้นจะเป็นอย่างไรและเปอร์เซ็นต์ของการประสบความสำเร็จเป็นอย่างไร

๓.๖ การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยอายุต่ำกว่า ๕ ปีและการศึกษาระดับอุดมศึกษา

๓.๖.๑ การพัฒนาเด็กปฐมวัยอายุต่ำกว่า ๕ ปี การพัฒนาสมองเด็ก ๐-๕ ปี เป็นช่วงวัยที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาสมอง จากผลการวิจัยชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ถ้าเด็กเล็กไม่ได้ถูกกระตุ้นด้วยสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมหรือไม่ได้พัฒนาศักยภาพในเรื่อง

ทักษะทางสังคม การทำงานร่วมกันและการพัฒนาอารมณ์ การเห็นอกเห็นใจกันเท่าที่ควรจะเป็น เมื่อโตขึ้นเรียนจบระดับมหาวิทยาลัยและไปทำงาน จะพบว่าหลังจาก ๑๖ ปีในระบบการศึกษาผู้เรียนไม่มีทักษะที่จะนำไปใช้ในชีวิตการทำงานได้ ดังนั้นจำเป็นต้องมีนโยบายที่ชัดเจนในการพัฒนาสมองเด็กวัยนี้ โดยจะต้องมีการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่ดูแลเด็ก เช่น กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงสาธารณสุขและหน่วยงานที่เน้นในเรื่องสมองและสติปัญญา เช่น กระทรวงศึกษาธิการ โดยจะต้องมีการทำงานที่ชัดเจน มีการร่วมมือกัน มีแผนดำเนินงานที่จะพัฒนาสมองเด็กวัยนี้อย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรมเพื่อที่เด็กจะได้มีพื้นฐานที่ดี ที่จะพัฒนาสมองให้มีประสิทธิภาพ

๓.๖.๒ การศึกษาระดับอุดมศึกษา การจัดการเรียนรู้ใหม่สำหรับระดับอุดมศึกษาเป็นสิ่งสำคัญและต้องคำนึงถึงสถานการณ์โลก ผู้ที่จัดระบบการศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล การจัดจะต้องมีอาชีพต่าง ๆ ให้หลากหลาย จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงถ่ายโอนจากคณะหนึ่งไปอีกคณะหนึ่งได้ เพื่อให้เกิดการยืดหยุ่น ให้เด็กสามารถเรียนรู้ในสิ่งที่ตนถนัดที่สุดมีความสามารถสูงสุดและนำไปใช้ประโยชน์ได้ นอกจากนี้ระดับอุดมศึกษายังต้องเน้นการเรียนรู้จากชุมชน ต้องเน้นถึงความสัมพันธ์ระหว่างสังคม ชุมชน สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ด้วย

นอกจากข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาเรียนรู้รูปแบบใหม่ที่กล่าวข้างต้นแล้วยังมีแนวทางหลักที่ควรพิจารณา ๓ ข้อ คือ

๑. จะต้องให้แหล่งวิชาการ แหล่งการเรียนรู้หลักการตามทฤษฎีและข้อมูลวิธีการเลี้ยงดูเด็กอายุ ๐ - ๕ ปี ที่จะพัฒนาให้เด็กเติบโตอย่างเหมาะสมที่สุด รวมทั้งจะต้องตอบสนองต่อความต้องการของพ่อแม่ และให้ทุกคนรับรู้ในเชิงปฏิบัติว่าจะต้องสร้างเด็กให้เป็นบุคคลที่เป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง เป็นผู้แสวงหาและเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตในช่วงของการเรียนในระบบและนอกระบบ

๒. ข้อเสนอสำหรับกำหนดนโยบายการศึกษาเรียนรู้รูปแบบใหม่ คือ การเปลี่ยนระบบรูปแบบของโรงเรียนชนิดตรงกันข้ามกับรูปแบบเดิมหรือรูปแบบปัจจุบัน เป็นการเปลี่ยนทิศทางไปในทางตรงกันข้าม เพราะระบบการศึกษาเดิมเป็นการศึกษาที่สวนทางกับธรรมชาติการพัฒนาสมองและการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ดังนั้นแนวทางจะต้องปรับเปลี่ยนไปในทิศทางตรงกันข้ามเพื่อให้เป็นไปตามครรลองของการพัฒนาสมองและธรรมชาติการเรียนรู้ของสมอง

๓. จะต้องมีการผสมผสานกันของนโยบายการเรียนรู้ด้วยตัวเอง ตามที่ตัวเองต้องการเข้าไปอยู่ในรูปแบบของการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งจะต้องตอบสนองต่อความต้องการของคนทั้งชาติ นโยบายนี้จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของการบริหารจัดการของระบบมหาวิทยาลัยไปสู่สภาพกว้างและเป็นสากลให้มากที่สุด

ผู้วิจัย

รองศาสตราจารย์ พญ. ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์ ผู้อำนวยการสถาบัน Creative Brain
โรงพยาบาลสมิติเวช
อุษา ชูชาติ นักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ผู้แนะนำ

รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวานิช อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รัชณีกุล ภิญโญภาณุวัฒน์ นิสิตดุขฎิบัณทิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย